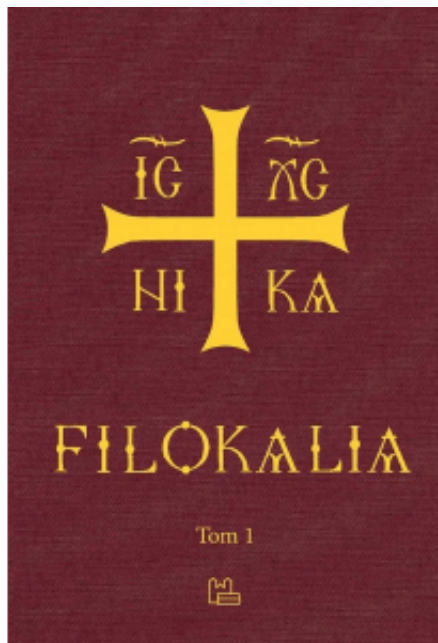

Link do produktu: <https://silesiabook.pl/filokalia-antologia-pism-duchowych-tom-1-oprawa-miekkka-p-44.html>

FILOKALIA ANTOLOGIA PISM DUCHOWYCH tom 1 oprawa miękka

Cena	79,68 zł
Nośnik	książka papierowa
Autor	Praca zbiorowa
Okładka	miękka
Tytuł	Filokalia. Tom 1
Wydawnictwo	Tyniec-Homini
ISBN	9788382052404
Gatunek	Wiara, duchowość
Język publikacji	polski
Rok wydania	2023

Opis produktu

Filokalia. Tom 1

- Oprawa miękka
- Autor: Praca zbiorowa
- Rok wydania: 2023
- Stron 680
- Język: polski
- Wydawnictwo: Tyniec-Homini
- Stan: NOWA

FILOKALIA

Tom 1

Filokalię otwiera tekst przypisywany **św. Antoniemu Wielkiemu (ok. 251-ok. 356)**, Ojcowi wszystkich mnichów. Wybór tego właśnie autora miał zapewne charakter symboliczny – ten, który zapoczątkował życie monastyczne rozpoczyna również i całą antologię. Dziś wiemy, że ów pierwszy tekst na pewno nie został napisany przez św. Antoniego (dysponujemy obszernym korpusem pism z nim związanych, wydanych przez nasze wydawnictwo w 35 tomie Źródeł Monastycznych), ale jest autorstwa nieznanego nam bliżej niechrześcijańskiego filozofa z kręgów stoickich, żyjącego zapewne w III w. po Chrystusie (co ciekawe zachował się pochodzący z XII w. rękopis tego dzieła, znajduje się obecnie na Górze Athos). Autor przypomina czytelnikowi i nakazuje mu rozważyć, że człowiek jest bytem rozumnym i rozumnie ma żyć. Tym, co odciąga od dobrego życia są wady, uleganie pożądaniom i iluzji posiadania. Powinno dążyć się do cnoty poprzez ćwiczenie się w niej i powściągliwe życie. Uleganie złu prowadzi do nieszczęścia i nie spełni nadziei, które człowiek pokłada w folgowaniu swoim zachciankom i życiu w nierozumny sposób. W naszym wydawnictwie zostały opublikowane pisma św. Antoniego i o św. Antonim w 35 tomie Źródeł Monastycznych.

Filokalię otwiera tekst przypisywany **św. Antoniemu Wielkiemu (ok. 251-ok. 356)**, Ojcowi wszystkich mnichów. Wybór tego właśnie autora miał zapewne charakter symboliczny – ten, który zapoczątkował życie monastyczne rozpoczyna również i całą antologię. Dziś wiemy, że ów pierwszy tekst na pewno nie został napisany przez św. Antoniego (dysponujemy obszernym korpusem pism z nim związanych, wydanych przez nasze wydawnictwo w 35 tomie Źródeł Monastycznych), ale jest autorstwa

nieznanego nam bliżej niechrześcijańskiego filozofa z kręgów stoickich, żyjącego zapewne w III w. po Chrystusie (co ciekawe zachował się pochodzący z XII w. rękopis tego dzieła, znajduje się obecnie na Górze Athos). Autor przypomina czytelnikowi i nakazuje mu rozważyć, że człowiek jest bytem rozumnym i rozumnie ma żyć. Tym, co odciąga od dobrego życia są wady, uleganie pożądanom i iluzji posiadania. Powinno dążyć się do cnoty poprzez ćwiczenie się w niej i powściągliwe życie. Uleganie złu prowadzi do nieszczęścia i nie spełni nadziei, które człowiek pokłada w folgowaniu swoim zachciankom i życiu w nierozumny sposób. W naszym wydawnictwie zostały opublikowane pisma św. Antoniego i o św. Antonim w 35 tomie Źródeł Monastycznych.

Św. Izajasz Anachoreta (V w.) to autor, który swoje życie związał z południowym rejonem Gazy, choć sam zapewne pochodził z Egiptu. Filokalia zawiera krótki fragment z jego dzieła znanego jako Ascetikon. Tekst był niezwykle popularny, o czym świadczą liczne przekłady na języki wschodnie. Cieszył się również zainteresowaniem na łacińskim Zachodzie, a jego tekst był jednym z elementów formacji nowicjuszy jezuickich w epoce nowożytnej. W Filokalii wybór z dzieła św. Izajasza nosi tytuł O straży umysłu i w dużej mierze temu zagadnieniu jest poświęcony. Autor skupia się na omówieniu problemu jak strzec umysłu, jak walczyć ze złymi myślami, ćwiczyć się w milczącej modlitwie i dążyć do jedności trzech części duszy.

Ewagriusz z Pontu (ok. 345–399) jest obok św. Maksyma Wyznawcy i św. Grzegorza Palamasa, najważniejszym autorem w całej Filokalii. Nietrudno można zobaczyć, że, świadomie bądź nie, odwołują się do jego pism niemal wszyscy autorzy, których pisma zaliczono do naszej antologii. Pod jego imieniem wydano następujące pisma: Mnicha Ewagriusza szkic monastyczny o tym, jak należy praktykować ascezę i pozostawać w wyciszeniu, Świętego Ewagriusza rozdziały o rozróżnianiu namiętności i myśli oraz Z rozdziałów neptyckich. Oprócz tego znajdziemy, pod imieniem św. Nila z Ankyry, traktat O modlitwie, który dziś jednogłośnie przypisuje się Ewagriuszowi. Filozof pustyni, jak go nazywano, podejmuje się charakterystyki ośmiu rodzajów złych myśli, radzi na temat podstawowych ascetycznych praktyk, które mają pomóc w dążeniu do wyciszenia umysłu i odnalezienia równowagi pozwalającej na podjęcie gorliwej modlitwy. Samo dzieło O modlitwie należy do grupy najważniejszych chrześcijańskich pism, które napisano na ten temat. W naszym wydawnictwie zostały opublikowane inne pisma Ewagriusza w 18 i 36 tomie Źródeł Monastycznych.

W dużej mierze refleksję Ewagriusza podejmuje **św. Jan Kasjan** (ok. 365–ok. 430), jedyny łacinnik, którego pisma znalazły się w Filokalii i zarazem pierwszy autor, który pisał na temat modlitwy monologicznej (choć akurat fragment o tym traktujący w Filokalii się nie znalazł). W traktacie Świętego Kasjana Rzymianina traktat do biskupa Kastora o ośmiu złych myślach autor kontynuuje i rozwija wcześniejsze refleksje Ewagriusza na temat złych myśli. Z kolei w Pełna wielkiego pożytku rozprawa o świętych ojcach ze Sketis oraz o rozróżnianiu Kasjan zajmuje się ważnym w całej Filokalii tematem rozróżniania myśli i pragnień – które są złe, a które dobre oraz w jaki sposób je rozróżnić. W naszym wydawnictwie zostały opublikowane inne pisma św. Jana Kasjana w 28, 70, 80 i 100 tomie Źródeł Monastycznych.

Św. Marek Asceta (IV/V w.?) to autor o którym niewiele jesteśmy w stanie powiedzieć. Tak zresztą jest z wieloma autorami, których dzieła tworzą Filokalię. O prawie duchowym, O tych, którzy uważają, że zyskują usprawiedliwienie za sprawą czynów oraz List do mnicha Mikołaja stanowią oryginalną trylogię. Święty Marek polemizował z messalianami, którzy mieli ponad sakramenty i wspólnotę Kościoła stawiać „modlitwę czystą”. Nasz autor podkreślał konieczność ascetycznego wysiłku i niezbędność łaski Bożej, na przekór tym, którzy szukali usprawiedliwienia we własnych uczynkach, a nie w przebaczącej miłości Boga. Święty Marek podkreślał konieczność nieustannej pamięci o Bogu, skruchy i nieustannej modlitwy. Wyjątkowym dziełem jest List do mnicha Mikołaja napisany już pod koniec życia.

Św. Hezychiusz z Synaju (VIII/IX w.) był związany z istniejącym do dziś na Synaju Klasztorem św. Katarzyny (choć św. Nikodem i św. Makary wiązali go z działającym w V w. w Jerozolimie innym Hezychiuszem). Prezbitera Hezychiusza do Teodula pożyteczny dla duszy i zbawczy traktat o trzeźwości i cnocie jak wykazuje analiza katalogów greckich rękopisów, był niezwykle popularny – zarówno w średniowieczu jak i w epoce nowożytnej (dwa średniowieczne rękopisy dzieła znajdują się w zbiorach Biblioteki Jagiellońskiej). Jednym z najważniejszych pojęć, które św. Hezychiusz omawia jest trzeźwość (nepsis) – warunek prawdziwej modlitwy i chrześcijańskiego życia. Środkiem, który pomaga przezwyciężyć wszelką słabość i pokonać każdy grzech, jest częste przyzywanie Imienia Jezus. Święty Hezychiusz ze swoim humorem i dystansem należy niewątpliwie do najbardziej pogodnych autorów w całej Filokalii.

Jednym z najlepszych retorów w Filokalii jest współczesny św. Janowi Kasjanowi **św. Nil z Ankyry** (zm. ok. 430). Jak była mowa wyżej przypisywany w Filokalii św. Nilowi traktat O modlitwie jest w istocie tekstem autorstwa Ewagriusza z Pontu. Z licznych pism naszego autora (mamy bogatą korespondencję i inne dzieła) święci Makary i Nikodem wybrali Traktat ascetyczny. Dzieło to jest skierowane do cenobitów, mnichów żyjących we wspólnocie, wraz z zachętą przyłgnięcia do prawdziwej filozofii, której nauczycielem jest Jezus Chrystus. W naszym wydawnictwie zostały opublikowane inne pisma św. Nila w 46 tomie Źródeł Monastycznych.

Św. Diadoch z Fotyki (ok. 400-ok. 486), biskup z Epiru jest autorem najstarszego tekstu, który zachęca wprost do modlitwy Imieniem Jezus. Święty Diadoch zachęca do dążenia do stanu beznamietności (apatheia) poprzez nieustanne przyzywanie Imienia Jezus. Jest zatem w tradycji filokalicznej autorem wyjątkowym. Odwołują się do niego następcy: św. Jan Klimak, św. Maksym Wyznawca, św. Symeon Nowy Teolog, św. Grzegorz Palamas. Święty Diadoch podejmuje, podobnie jak św. Marek Asceta, polemikę z messalianami, rozróżnia również pomiędzy modlitwą ustną a noetyczną (tj. uprawianą umysłem). W naszym wydawnictwie zostały opublikowane inne pisma św. Diadocha w 99 tomie Źródeł Monastycznych.

Św. Jan z Karpatos (VII w.) o którym niewiele możemy powiedzieć. Być może był biskupem na wyspie Karpathos, wcześniej zapewne prowadził życie mnisze. Filokalia zawiera dwa jego traktaty. Pierwszy, Sto rozdziałów pocieszenia dla mnichów w Indiach (przy czym przez „Indie” należy tu rozumieć Etiopię) to zachęta do oddzielenia się od świata wraz z zapewnieniem, że grzeszący może poprzez pokutę i skrucę powrócić do jedności z Bogiem. Święty Jan podkreśla rolę walki ze złymi myślami, ale swe rozważania kończy przypomnieniem, że Bóg jest miłością. W drugim traktacie Ascetyczne i wielce budujące słowo dla mnichów z Indii, którzy się do niego zwrócili, uzupełniającą liczbę stu rozdziałów autor uzupełnia wcześniejsze rozważania, podkreślając rolę cierpień, przez które mnich musi przejść, aby jego serce zostało przez Chrystusa oczyszczone.

Ostatnim autorem 1 tomu jest **św. Teodor z Edessy** (IX w.) przy czym pierwszy tekst mu przypisany w Filokalii, Sto rozdziałów, raczej nie jest jego autorstwa, a drugi tekst, Tehoretikon, powstał w XVII w., co czyni go najmłodszym w całej antologii. W Stu rozdziałach autor podejmuje wiele wątków z nauk Ewagriusza z Pontu, podkreśla wagę zachowywania przykazań, wytrwałej skrucy za swoje grzechy i modlitwy. W drugim tekście autor porusza temat walki, która prowadzona wytrwale, owocuje darem przeobóstwienia.

Tekst: Szymon Hiżycki OSB

Opracowanie graficzne: Mikołaj Jastrzębski OSB